

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Faisala Husseiniho a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **Z. K.**, zastoupeného advokátem Mgr. Pavlem Jakimem, Velké náměstí 116, Písek, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí ze dne 28. 6. 2021, čj. 25089/21/5200-10423-709175, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 6. 2023, čj. 16 Af 37/2021 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se v roce 1991 nechal zapsat jako majitel a provozovatel dvou vozidel – tahače návěsů a návěsu. V roce 1995 se žalobce odhlásil z registrace k silniční dani. Zůstal však zapsán v registru silničních vozidel jako majitel a provozovatel tahače i návěsu.

[2] V listopadu 2019 vyměřil správce daně (Finanční úřad pro Ústecký kraj) žalobci silniční daň za roky 2016 až 2018. Zhruba půl roku nato mu vyměřil ještě i daň za rok 2019. Celkem měl žalobce zaplatit asi 350 tisíc Kč. V únoru 2020 (před vydáním posledního výměru) byla na žádost žalobce vozidla vymazána z registru silničních vozidel.

[3] Žalobce se proti platebním výměrům odvolal, Odvolací finanční ředitelství je změnilo ve vyměřených částkách (opravilo výši základu daně u návěsu a odmítlo procentuální zvýšení sazby daně, protože nebyla spolehlivě prokázána registrace vozidel před rokem 1990). Podle rozhodnutí o odvolání měl žalobce zaplatit celkem o asi 138 tisíc Kč méně.

[4] Žalobce napadl rozhodnutí o odvolání u Krajského soudu v Ústí nad Labem, s žalobou ovšem neuspěl: své tvrzení, že vozidla od roku 1994 neexistují (byla sešrotována), neprokázal. Proto bylo podle krajského soudu třeba vycházet ze správnosti údajů zapsaných v registru silničních vozidel. Správce daně navíc už v minulosti – v roce 2013 – žalobci vyměřil z dotčených vozidel daň; žalobce přesto vozidla odhlásil až v roce 2020. Platební výměry, o které šlo v projednávané věci, tedy pro žalobce nemohly být překvapivé.

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost.

[6] Stěžovatel tvrdí, že se krajský soud navzdory žalobní námitce nezabýval otázkou, jak dlouho si měl stěžovatel uschovávat doklady o sešrotování vozidel a o odevzdání jejich registračních značek tehdejšímu inspektorátu policie. Podle stěžovatele uplynula lhůta, ve které ho tížilo důkazní břemeno k silniční dani; nyní musejí existenci vozidel (a tedy oprávněnost vyměření daně) prokazovat daňové orgány. Stěžovateli dále vadí tvrzení krajského soudu, že se prý o svých daňových povinnostech dozvěděl už v roce 2013. To není pravda, protože třeba o daňové povinnosti za rok 2016 se stěžovatel dozvěděl až v roce 2019 – šest let od vydání posledního výměru silniční daně za dotčená vozidla, kdy už byl přesvědčen, že celá věc je uzavřena jednou provždy. Konečně stěžovatel tvrdí, že nepochybil on, ale stát: ponechal totiž v evidenci vozidla, přestože neprocházela stanovenými technickými kontrolami; a stěžovatele neregistroval k silniční dani ani po roce 2013 (kdy mu ji vyměřil).

[7] Odvolací finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný. Soud stěžovateli vysvětlil, že z předpokladu správnosti údajů v registru silničních vozidel je třeba vycházet do chvíle, kdy se prokáže jejich nesprávnost. Z toho je zřejmé, že neexistuje zvláštní lhůta, ve které by tato nesprávnost mohla nebo měla být prokázána. I pokud by orgány veřejné moci v minulosti nepostupovaly bezchybně, nemůže to mít vliv na vyměření daně. Tak by tomu mohlo být jen v oblasti správního trestání, nikoli však v oblasti daní. Stěžovatel se v roce 2013 dozvěděl o tom, že má v registru stále zapsána vozidla; nemohl tedy spoléhat na to, že mu v budoucnu nebude vyměřena silniční daň.

[8] V reakci na vyjádření odvolacího orgánu stěžovatel trval na tom, že se krajský soud nezabýval tím, zda stěžovatele opravdu stále tížilo důkazní břemeno k silniční dani. Podle stěžovatele není nikdo déle než přiměřenou dobu (tři roky) povinen dokazovat, že evidence státu je nesprávná.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Ve zdaňovacích obdobích, o která ve věci jde (roky 2016 až 2019), byla předmětem silniční daně vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě nákladů, respektive (po květnu 2017) to byly nákladní automobily s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny a přípojná vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny; nutnou podmínkou zdanění byla registrace vozidla v ČR (§ 2 odst. 3 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění do 31. 5. 2017, respektive do 30. 6. 2022).

pokračování

[11] V projednávané věci nikdo nezpochybňuje, že tahač a návěs, z nichž byla stěžovateli vyměřena silniční daň, byly vozidla, která odpovídala zákonnému popisu.

[12] Silniční daň je přímá majetková daň, vztahuje se tedy i na vozidla, která nebyla v určitém zdaňovacím období používána; nejde o poplatek za užívání pozemních komunikací (rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2006, čj. 2 Afs 101/2005 - 67, č. 1358/2007 Sb. NSS). Z hlediska silniční daně není důležité, kdo vozidlo skutečně vlastní, ani kdo (a zda vůbec někdo) ho užívá; rozhodný je jen formální stav úředního zápisu (rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2013, čj. 1 Afs 69/2013 - 31, bod 14). V obdobích, o která jde, platil silniční daň z vyjmenovaných vozidel ten, kdo byl jako provozovatel zapsán v jejich technickém průkazu [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční, ve znění do 31. 12. 2023]. Technický průkaz je veřejnou listinou, která osvědčuje mimo jiné zápis vlastníka a provozovatele vozidla v registru silničních vozidel; pro silniční daň je tedy rozhodný formální stav zápisu v registru silničních vozidel (rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2012, čj. 1 Afs 54/2012 - 40, bod 13).

[13] V projednávané věci nikdo nezpochybňuje, že stěžovatel byl v dotčených zdaňovacích obdobích (letech 2016 až 2019) zapsán jako provozovatel obou vozidel (tahače a návěsu) v registru silničních vozidel.

[14] Daňová povinnost zaniká, pokud pominuly rozhodné skutečnosti, které ji založily (§ 8 odst. 2 zákona o silniční dani, ve znění do 30. 6. 2022). Jednou z těchto skutečností musí být také existence vozidla; daní nelze zatížit něco, co neexistuje (rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2019, čj. 4 Afs 266/2017 - 41, bod 23). To, že zdaněné vozidlo neexistuje (přestože je stále zapsáno v registru silničních vozidel), prokazuje daňový subjekt. Pokud se mu to nepodaří, daňové orgány vycházejí z formálního stavu úředního zápisu (1 Afs 54/2012, 4 Afs 266/2017). Po daňovém subjektu však nelze požadovat prokázání tvrzených skutečností (neexistence vozidla) s absolutní jistotou; stačí prokázat dostatečnou míru pravděpodobnosti (tvrzené neexistence). Jestliže vozidlo zaniklo nedávno (ještě v průběhu lhůty pro stanovení daně), je třeba jeho neexistenci prokázat *silnějšími* důkazy. Naopak pokud podle daňového subjektu zaniklo v časově vzdáleném období, stačí to prokázat *slabšími* důkazy, a to zvláště pokud je daňový subjekt v dobré víře, že dlouhodobě nemá daňovou povinnost (rozsudek NSS ze dne 16. 1. 2020, čj. 8 Afs 23/2018 - 37, č. 3976/2020 Sb. NSS, body 39 a 40).

[15] V projednávané věci stěžovatel zpochybňuje to, že v dotčených zdaňovacích obdobích vozidla existovala. Tvrdí, že mu krajský soud nevysvětlil, proč a jak měl po tak dlouhé době prokazovat, že vozidla nechal sešrotovat.

[16] NSS se stěžovatelem nesouhlasí. Krajský soud stěžovateli vysvětlil, že pro přenesení důkazního břemena na správce daně chybí zákonná opora. Stěžovatel pak důkazní břemeno neunesl, protože nepředložil *žádné* důkazní prostředky ani návrhy. Nadto nebyl v dobré víře, že dlouhodobě nemá daňovou povinnost, protože mu silniční daň byla vyměřena už za roky 2009 až 2011 (body 55 až 58 napadeného rozsudku). Závěry krajského soudu jsou v souladu s výše shrnutými zákonnými ustanoveními a soudními rozhodnutími; NSS jim nemá co vytknout. Z rozsudku 8 Afs 23/2018 sice plyne, že zničení vozidla (sešrotování, rozebrání na náhradní díly) stačí po uplynutí delší doby prokazovat slabšími důkazy;

rozhodně z něj však neplyne, že nejsou potřeba vůbec žádné důkazy, respektive že se zničení vozidla předpokládá jen na základě tvrzení daňového subjektu. Zničení vozidla pak nelze doložit tím, že neprocházelo stanovenými technickými kontrolami: bez technické kontroly vozidla (krátce řečeno) nemohou vyjet na silnici, stále ale mohou existovat.

[17] Stěžovatel dále namítal, že se o své daňové povinnosti dříve nedozvěděl, i když odvolací orgán (a krajský soud) tvrdí opak, a že ho správce daně chybně neregistroval k silniční dani, přestože mu ji vyměřil. Tyto námitky v žalobě neuvedl, v kasačním řízení jsou tedy nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Ačkoli odvolací orgán stěžovatele upozornil, že dostal platební výměry na silniční daň už v roce 2013, stěžovatel se o této skutečnosti v žalobě nezmínil. V žalobě (kasační stížnosti) nevysvětlil ani to, proč o výmaz vozidel z registru požádal až v roce 2020, přestože o trvalí registraci prokazatelně věděl. NSS ještě jen zmiňuje, že stěžovatel (podle písemnosti založené ve správním spisu) ještě v roce 1995 žádal o zápis změny barvy návěsu, ačkoli návěs prý nechal sešrotovat už v roce 1994. Také tato skutečnost oslabuje věrohodnost stěžovatelových tvrzení a potvrzuje nutnost je doložit.

[18] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. NSS proto jeho kasační stížnost zamítl. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení; Odvolacímu finančnímu ředitelství pak nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu